

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

3	3	4	6
---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	1
---	---	---	---

Master of Arts (Sociology) 1st Semester
(2123)

HISTORY OF SOCIAL THOUGHT (In all Mediums)

Paper-SOC-R-411

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all.

(2) Question No. 1 is compulsory.

(3) Select **ONE** long answer type question from each Unit.

1. Answer **ALL** short questions in **50-60** words each :

- (i) Social statics and Social dynamics
- (ii) Jean Jacques Rousseau
- (iii) Bourgeoisie and Proletariat
- (iv) Base and Super Structure
- (v) Types of Social Action
- (vi) Ideal types
- (vii) Protestant ethics and Spirit of Capitalism
- (viii) Types of Suicide
- (ix) Social Solidarity
- (x) Saint Simon.

10×2=20

UNIT-I

2. Describe the conservative reaction of Saint Simon to enlightenment thought. 15
3. Discuss the concept of Law of three stages given by Auguste Comte. 15

UNIT-II

4. Explain Karl Marx's theory of Alienation in detail. 15
5. Write a detailed note on 'Class and Class Struggle'. 15

UNIT-III

6. Discuss the concept of Power and Authority given by Max Weber. 15
7. What is social action with special reference to Max Weber ? 15

UNIT-IV

8. What do you mean by social division of Labour ? 15
9. What is Suicide ? What are the various types of suicide given by Durkheim ? 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) 'कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

(2) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य है।

(3) प्रत्येक यूनिट में से एक दीर्घ उत्तरीय प्रश्न चुनें।

1. सभी लघु प्रश्नों के उत्तर 50-60 शब्दों में दें :

- (i) सामाजिक सांख्यिकी और सामाजिक गतिशीलता
- (ii) जीन जैक्स रूसो
- (iii) पूंजीपति वर्ग और श्रमिक वर्ग
- (iv) आधार और अधिरचना
- (v) सामाजिक क्रिया के प्रकार
- (vi) आदर्श प्रकार
- (vii) प्रोटेस्टेंट नैतिकता और पूंजीवाद की आत्मा
- (viii) आत्महत्या के प्रकार
- (ix) सामाजिक एकजुटता
- (x) सेंट साइमन।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਜ਼ਾਨੋਦਯ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਪਰ ਸੇਂਟ ਸਾਫ਼ਮਨ ਦੀ ਰੂਫ਼ਿਵਾਦੀ ਪ੍ਰਤਿਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾ ਵਰਨਨ ਕਰੇਂ। 15
3. ਆਂਗਸਟ ਕਾਮਟੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿਯੇ ਗਏ ਤੀਨ ਚਰਣਾਂ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਕੇ ਅਲਗਾਵ ਕੇ ਸਿਫ਼ਾਨਤ ਕੋ ਵਿਸਤਾਰ ਸੇ ਸਮਝਾਓਏ। 15
5. 'ਵਰਗ ਏਵੰ ਵਰਗ ਸੰਘਰਸ਼' ਪਰ ਏਕ ਵਿਸ਼੍ਰੁਤ ਟਿਪ੍ਪਣੀ ਲਿਖੇਂ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਮੈਕਸ ਵੇਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤਿ ਔਰ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ। 15
7. ਮੈਕਸ ਵੇਬਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਮੇਂ ਸਾਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਯਾ ਹੈ ? 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਵਿਭਾਜਨ ਸੇ ਆਪ ਕਯਾ ਸਮਝਤੇ ਹੈਂ ? 15
9. ਆਤਮਹਤਯਾ ਕਯਾ ਹੈ ? ਦੁਰਕੀਮ ਨੇ ਆਤਮਹਤਯਾ ਕੇ ਕਿਤਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਤਾਏ ਹੈਂ ? 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(3) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀਰਘ ਉੱਤਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. ਸਾਰੇ ਲਘੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 50-60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

(i) ਸਮਾਜਿਕ ਸਟੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ।

(ii) ਜੀਨ ਜੈਕਸ ਰੂਸੋ

(iii) ਮੱਧਵਰਗੀ (Bourgeoisie) ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ (Proletariat)

(iv) ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਰਚਨਾ

(v) ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

(vi) ਆਦਰਸ਼ ਕਿਸਮਾਂ

- (vii) ਪ੍ਰੋਟੋਸਟੈਂਟ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਆਤਮਾ
- (viii) ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
- (ix) ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ
- (x) ਸੇਂਟ ਸਾਈਮਨ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਗਿਆਨ ਚਿੰਤਨ ਲਈ ਸੇਂਟ ਸਾਈਮਨ ਦੀ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 15
3. ਔਗਸਟੇ ਕਾਮਟੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਅਲਗਾਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ। 15
5. 'ਜਮਾਤੀ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼' 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਮੈਕਸ ਵੇਬਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
7. ਮੈਕਸ ਵੇਬਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕ੍ਰਿਆ ਕੀ ਹੈ ? 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਕਿਰਤ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵੰਡ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 15
9. ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕੀ ਹੈ ? ਦੁਰਖੀਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ? 15